

Nederlandse pensioenen stijgen met uitzonderlijke 7,2%

FD 24 januari 2023

Gaby de Groot - Puck Sie

Na de financiële crisis bleven pensioenverhogingen uit, of waren ze mager. In 2023 is dat totaal anders. 'Bestuurders hebben uit alle macht gekeken waar ze iets extra's kunnen doen om de pijn te verzachten.'

In het kort

- Veel Nederlandse fondsen kunnen de pensioenen weer eens fiks verhogen.
- Een groot aantal fondsen kon dit jarenlang niet doen.
- Ze profiteren van de gestegen rente en tijdelijke wetgeving.

De Nederlandse pensioenen zijn per 2023 met gemiddeld 7,18% gestegen, na jaren met magere of helemaal geen verhogingen. Door de verbeterde financiën, tijdelijke regels en maatschappelijke druk kozen pensioenfondsbestuurders voor uitzonderlijke indexaties in een tijd van torenhoge inflatie.

Van de 150 pensioenfondsen in Nederland hebben 112 hun toeslag bekendgemaakt, blijkt uit een inventarisatie van het FD. Het gaat hierbij om gepensioneerden en personeel dat niet langer in dienst is. Bij sommige fondsen gelden voor de huidige werknemers andere, meestal lagere, toeslagen.

De gepensioneerden van tabaksfabrikant British American Tobacco kregen de grootste toeslag: 14,72%. Ook ambtenaren, Heineken-personeel, spoorwegmedewerkers en de creatieve sector konden op een pensioenverhoging van meer dan 10% rekenen.

Terug naar de oliecrisis

Het zijn uitzonderlijke verhogingen, zegt actuaris Corine Reedijk van pensioenadviseur Aon. 'Het hangt natuurlijk af van welk fonds je bekijkt, maar bij ABP is bijvoorbeeld sprake van dubbele cijfers, na vijftien jaar van geen of beperkte indexatie. Dat is veel. Voor de laatste keer dat er dubbele cijfers waren, moeten we terug naar de tijd van de oliecrisis in de jaren 70.'

Toch meldden zeven instellingen niet te indexeren. Zo krijgen (gepensioneerde) kappers en apothekemedewerkers er niets bij en dreigde er zelfs even pensioenverlaging. Sommige fondsen, zoals die van ABN Amro en Rabobank, maken een eventuele verhoging pas later dit jaar bekend. Een vijftal andere indexeert nooit, dat is niet in de pensioenregeling afgesproken.

Soms zijn de verschillen tussen de toeslagen van niet-actieven en werkenden groot, zoals bij het fonds van chemieconcern DSM. Het pensioen van de ex-werknemers volgt de inflatie en die was over de berekende periode bijna 17%. Ze konden deels worden gecompenseerd met een toeslag van 10%. De pensioentoeslag van huidige werknemers volgt echter de loonstijging bij DSM en steeg daarom met ruim 3%.

Achterstand

De hoge indexaties volgen op jaren stilstand na het uitbreken van de financiële crisis. Het leven werd duurder, maar deelnemers kregen daar geen compensatie voor. Veel fondsen moesten in 2013 zelfs de pensioenen verlagen. De zogeheten indexatieachterstand liep dan ook flink op en is met de recente indexaties nog lang niet ingelopen. Bij ambtenarenfonds ABP telde de achterstand tot vorig jaar op tot bijna 23% en het apothekersfonds holde met een derde uit. Bij ondernemingspensioenfondsen ontstond niet altijd een achterstand, omdat sommige werkgevers verplicht moeten bijstorten om de jaarlijkse toeslag veilig te stellen.

Toen in 2022 de rente ineens opliep, daalden de verplichtingen van pensioenfondsen. Ze hadden door de verbeterde financiële positie ineens wel ruimte voor verhogingen, ook al verloren ze miljarden euro's op de beurs.

Die verliezen maken de hoge indexaties eveneens uitzonderlijk, zegt Ronald Doornbos, pensioenspecialist bij advieskantoor PwC. 'De beleggingen, zowel aandelen als obligaties, deden het juist slecht.' Eind 2021 had de Nederlandse pensioensector €1800 mrd aan vermogen. De meest recente teller, die van het derde kwartaal van 2022, bleef steken op €1440 mrd.

Een deel van de fondsen profiteert bij de indexatie van tijdelijk verruimde regels. Dit jaar moet de historische stelselwijziging in de sector beginnen. Om die stabiel te laten verlopen, verlaagde de wetgever de minimale buffer waarbij pensioenfondsen mogen indexeren. Ook de regels over de omvang van de verhoging gingen van tafel. Zonder deze regelgeving hadden verpleegsters geen indexatie gehad en hadden ambtenaren er maximaal 3,8% bij gekregen.

Een tiental fondsen verhoogde vanwege deze versoepeling in juli vorig jaar tussentijds de pensioenen. Sommige deden dit zelfs met terugwerkende kracht per januari 2022, zoals PGB en pensioenfonds Loodsen.

Maatschappelijke druk

De combinatie van rentestijging en veranderde regels is aangegrepen om te verhogen, zegt Doornbos. 'Bestuurders hebben uit alle macht gekeken waar ze iets extra's kunnen doen om de pijn te verzachten.' De inflatie, in december 11% op jaarbasis, holt de koopkracht uit. Bovendien is het doel van pensioenfondsen altijd om de prijs- of loonindex te volgen.

De maatschappelijke druk was groot, met name vanuit de gepensioneerden, vult actuaire Reedijk aan. De 10%-stijging van het minimumloon en de AOW zwengelden de discussie extra aan. Reedijk: 'Er was een gevoel: als we de inflatie niet volgen, dan hebben we iets uit te leggen. Dat speelde ook.'

Eindelijk weer indexatie

Toeslag (in %) pensioenfondsen per januari 2023
(112 van de 150 hebben toeslag bekendgemaakt)

